



## Universitätsbibliothek Paderborn

### **Antidota Evangelica Contra Horvm Temporvm Hæreses**

In Qvibvs Quatuor Euangeliorum illi textus explicantur, quibus vel hæretici hodie (maximè Caluinus & Beza) ad sua dogmata propugnanda vti solent, vel ad hæreticorum dogmata impugnanda Catholici vti possunt

Antidotorum Evangelicorum D. Thomæ Stapletoni, S. Theol. Doctoris, & in Academica Louaniensi S. Script. Professoris Regij, Pars Altera - In Sacrosanctum Euangelium secundùm Ioannem

**Stapleton, Thomas**

**Lvgdvni, 1595**

28. Ego vitam æternam do eis: & non peribunt in æternum: & non rapiet eas quisquam de manu mea.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-39480**

hoc loco sibiipfi in loco citato contrarius dissimulare non potuit. Ait enim *causam incredulitatis non residere in Deo, quia homines non nisi voluntaria malitia gratiam reijciunt*. Sic illa consequentia reiicienda est, Ille non credit, quia non est prædestinatus: & vera consequentia hæc est, Ille non credit, quia non vult credere, sed Dei gratiam voluntaria malitia reiecit. In his igitur verbis, *Quia non estis de ouibus meis*, intelligendum necessitati, quia vestra culpa & proprio demerito non estis de ouibus meis. Hoc supra aliis verbis apertius expressit: *Propterea vos non auditis, quia ex Deo non estis*, id est, Dei voluntatem non facitis, sed diaboli, vnde prius dixerat: *Vos ex*

Cap. 8:

*patre diabolo estis, & desideria patris vestri vultis facere*. Vtrobique docet Christus ideo Iudæos non credidisse, quia homines impij & pertinaces erant, ex patre diabolo non ex Deo, ideoque non ex ouibus eius sed ex hædis & diaboli grege. Hic est horum verborum germanus, plenus, & orthodoxus intellectus.

28. *Ego vitam æternam do eis: & non peribunt in æternum: & non rapiet eas quisquam de manu mea.*

Colligit ex hoc loco Calvinus, semel Christo per fidem incorporatos, à salute excidere non posse. *Incomparabilis* (inquit) *fructus hic fidei est, quod certos ac securos esse nos iubet Christus, quæ fide in suum ouile sumus aggregati, & paulò post: insignis locus, quo docemur non minus certam esse electorum salutem, quam inuicta est Dei potentia*. Inter has duas Calvinus *Cõtra certitudinem gratia ex sola fide.* propositiones magnum discrimen est. Posterior quippe propositio vera omnino est, & illa ipsa quam Christus hic docet, *de ouibus suis, id est, de electis suis loquens, quæ audiunt vocem eius, & ille cognoscit eas, ipse quoque sequitur eum*. Tales oues, tales electos, nemo rapiet de manu Christi. Quia nimirum perpetuus eorum custos, adiutor ac defensor Christus est. *Is- Sap. 3.* *storum enim anima in manu Dei sunt, & non tanget illos tormentum mortis. Visi sunt oculis insipientium mori, illi autem sunt in pace*. Habet quidem diabolus varias nocendi artes, habet & mundus: ab vna quidem parte tyrannos armatos, præfectos, iudices, tribunalia, carceres, catenas, virgas, secures, eculeos, exilia, mortes (quæ omnia & singula tormenta experti sunt hodie Sancti in persecutione Anglicana) & quicquid præterea constantibus animis terrorem solet immittere. Habet ab altera parte voluptates, honores, dignitates, & quicquid animos



Esai. 38.  
In Propht.  
Moralo

Rom. II.

De doct.  
Christ. lib.  
3. cap. 6.

Caluinus  
Paulo cō-  
tradicit.

quamlibet incorruptos solet corrumpere. De qua mundi corruptela ait quædam Scriptura: *Ecce in pace amaritudo mea amarissima: quod alibi latius exposuimus. Sed contra hæc omnia, & alia quæcunque electorum saluti insidiantia, stat *avis fortissima, nomen Domini, & quod Christus hic dicit, Nemo rapiet eas de manu mea.* Itaque posterior Caluini propositio verissima est, & præsentis Euangelio conformis. Sed verò prior Caluini propositio nec cum Christi hoc loco verbis, nec cum tota Evangelica doctrina aliquid commune habet. Nec Christus hic docet, nec vlla Scriptura affirmat, fidei hunc fructum esse, quod semel Christo per fidem aggregati certis securi esse iubeantur. Imò vna illa Scriptura Apostolica manifestè contrarium docet, qua Paulus Gentiles credentes alloquens dicit: *Tu fide stas: noli altum sapere, sed time.* Si timere debet qui fide stat, certè cum illa sua fide, qua stat, securus certus esse non potest. Quid enim securitati magis repugnat quàm timor? Sed quare timere debet? Audiamus Apostolum. *Si enim Deus naturalibus ramis non pepercit, ne forte nec tibi parcat.* id est, Si Deus populo Iudaico, qui semel sterit, & propter carnalem propagationem de semine credentis Abraham, quædamque fidei principia, & eloquia Dei apud illos deposita, in propinqua potentia ad firmiter standum, Christoque venienti credendum erat (vt sapienter disserit August.) tamen propter incredulitatem non pepercit, vide ne & tibi, vt cuique iam *insertus in oliuam es per fidem, & socius radicis ac pinguedinis factus,* id est, omnis diuinæ gratiæ particeps quæ Christo per fidem incorporatis dari solet, propter tuam quoque incredulitatem, si in eam incideris, Deus quoque non parcat. Si enim illi propter incredulitatem fracti sunt, tu, qui iam fide stas, noli altum sapere, noli tibi hoc nomine placere, noli aliis iacentibus insultare, *sed time,* id est, iterum atque iterum cave, ne & tu excidas à fide, ac propter incredulitatem frangaris. Vide ergo (ait Paulus hanc causam studiosissimè persequens) *bonitatem & seueritatem Dei: in eos quidem qui ceciderunt, seueritatem, in te autem bonitatem Dei, si permanseris in bonitate: alioquin & tu excideris.* Quid clarius, quid disertius contra Caluini hoc loco paradoxum, omniumque hodie hæreticorum communem cum eo in hac parte dementiam, dici potest disputari potuit? Dicit Caluinus: *Qui fide in Christi ouile aggregatus est, certū ac securū esse iubet Christus.* Dicit Paulus: *Qui fide stat, (quod plus est, quàm fide aggregatū esse) timeat ne & ille excidatur.* An Paulus Christo cōtrarius est? An fide*



lius non est Calvinum mentiri, quàm Paulum Christo contrarium esse?

Atqui Christus dicit de ouibus suis : *Nemo rapiet eas de manu mea.* Dicit hoc quidem Christus, sed de illis ouibus suis quæ per electionem & prædestinationem æternam tales sunt : non de omnibus Christi ouibus qui ad tempus creantur, & in tempore tentationis recedunt, qui fide stant, & adhuc à fide excidere possunt. Sunt oues Christi, veri credentes, veri coram Deo iusti, & iustificati, & sanctificati, qui postea desinunt esse tales. Non credit quidem hoc Calvinus, & quia certitudinem gratiæ & salutis, quæ ex fide talis sit, ponere vult, talis autem certitudo constare nobis in hac vita non potest, nisi ex fide semel accepta constet (fides enim Calvinica & firma persuasio diuinæ benevolentiæ ita concipi potest, vt de ea concepta constare videatur) vult omnino hanc fidem semel acceptam excidere non posse, sed ex ea eiusque beneficio certos ac securos nos esse debere. Sed contradicit illi Apostolus, qui iubet timere; & hoc ipsum timere, ne tu excidaris; & propter hoc ipsum timere, quia fidem deserere aut abicere quilibet potest. Ait enim : *Si permanseris in bonitate.* Ex quo verbo duo sequuntur. Primum quòd bonus erat cui loquitur, deinde quòd ab ea bonitate excidere potuit. Neque enim permanet in bonitate nisi qui prius bonus fuit: neque dici alicui nisi admodum ridiculè potest, *Si permanseris*, qui cadere omnino non potest. An dici iam Sanctis in cælo regnantibus nisi admodum ridiculè potest, Videte in vobis bonitatem Dei, si permanseritis in bonitate, alioquin & vos excidemini? Calvinus enim & tota secta Calviniana tantam in illis, qui semel fidem acceperunt, salutis certitudinem ponunt, vt de ea accepta nunquam excidere queant, non magis sanè quàm beati in cælo de accepta beatitudine. Voluit enim hanc certitudinem de fide esse. Fidei verò tanta certitudo est, vt non solùm falsum illi non subsit, sed nec subesse possit; non solùm non fallat, sed nec fallere queat: ideòque de quo ex fide certi sumus, tam certi & securi de eo sumus, quàm de sua beatitudine beati in cælo. Hoc suum insanum paradoxum Calvinus, quod in Institutione sua longa disputatione stabilire conatur (quam olim ex parte refutauimus) ex his Christi verbis confirmare voluit: *Oues meas nemo rapiet de manu mea*; quæ verba de solis electis intelligenda sunt, non de quibuscunque & omnibus Christi ouibus: inter quas multæ sunt quæ ex propria incredulitate, excidentés à prima fide

Verborum  
Christi  
applicatio.  
Matth. 24.

De iusti-  
ficat. lib. 8.  
cap. 24. &  
seqq.



in qua stabant, rapi se à diabolo passæ sunt, vt iam ex Apostolo ostendimus.

*Oues electæ unde constare possunt. Matt. 24.*

*1. Cor. 10. Philip. 4.*

*Hebr. 4.*

*2. Petr. 1.*

*Matt. 22.*

Qui autem oves electæ sint, qui nō sint, non ex fide semel accepta iudicari debere, sed ex fidei perseverantia constare oportere, tum Apostolus in verbis citatis, tum Christus aperte docuit, dicens: *Qui perseverauerit usque in finem, hic saluus erit.* Hæc autem perseverantia vsque ad cursum consummatum omnes later, tam electos quàm reprobos. Propter hoc dicitur. *Qui se existimat stare, videat ne cadat.* Propter hoc ait etiam ipse electis Apostolus. *Cum timore & tremore salutem vestram operamini.* Quis enim dubitat, quin inter Philipenses, ad quos scribit, aliqui electi fuerint? Propter hoc etiam ad Hebræos idem ait Apostolus. *Timeamus ne forte relicta pollicitatione introeundi in requiem eius, existimetur aliquis ex nobis deesse.* Hortatur ne quum Iudæi per incredulitatem perierint in deserto, nec in terram promissionis introire potuerint, vt nos quoque timeamus & solliciti simus (quod Calvinianæ securitati ex diametro contrarium est) ne relicta, id est, neglecta & obliuioni tradita vitæ cælestis promissione, existimetur aliquis deesse, id est, ita se gerat vt videatur deficere aut defecturus in via. Hanc enim ob causam dixit B. Petrus eodem Spiritu quo Paulus: *Cui præsto non sunt hæc,* id est, qui cum fide & cognitione Christi varias illas virtutes non habet quas ibi enumerauerat, *cæcus est, & manu tentans,* id est, verè adhuc Christum nescit, per incerta & vāga seu mundi seu carnis desideria ambulans, *obliuionem accipiens purgationis veterum suorum delictorum,* id est, accepti in baptismo beneficii, & hereditatis cælestis, in quam ibi adoptatus fuit, penitus oblitus. *Quapropter, fratres, magis satagite,* id est, in hoc imprimis & diligenter incumbite, *vt per bona opera, fidei & vocationi vestræ adiuncta, certam vestram vocationem & electionem faciatis,* id est, vobis ipsis & aliis quali certum & firmum appareat, vos à Deo ad fidem vocatos, & ad gloriam electos esse. Nam & inter multos verè vocatos pauci electi, & ipsa aliquando vocatio non nisi ficta & hypocritica fuit. Sed bonorum operum studium fidei adiunctum vtrique certitudinem adfert: studium, inquam, perseveranter adhibitum, ut alia scripturæ docent. De qua perseverantia quum nemo adhuc in cursu suo certus ac securus esse possit, impiè affirmat hæretici, & hoc loco Calvinus, *solius fidei hunc fructum esse, vt illa nos certos ac securos reddat.*

Subiungit paulò post, non tam contra Catholicos hodie quàm



quàm contra doctrinam Apostolicam iam prolatam, & ait:  
*Hinc etiam colligimus, quàm insana sit Papiſtarum fiducia, quæ  
 in liberum arbitrium, in virtutem propriam, & operum merita  
 recumbit. Vocat nefarius impostor liberum arbitrium, & vir-* *Impostor  
 mendax &  
 duplex.*  
*tutem propriam, quæ nec liberi arbitrij solius nec virtutis  
 propria opera, sed liberi arbitrij diuina gratia adiuti, & virtu-  
 tis non humanæ, sed diuinæ opera sunt. Talia bona opera, &  
 tallum operum merita ponunt Catholici. Nec tamen sic po-  
 nunt, vt in illa recumbant, quod iterum impostor mendax  
 affirmat, sed vt iuxta D. Petrum per bona opera certam suam* *2. Petr. 1.  
 vocationem & electionem faciant. Non confidunt in meritis  
 Catholici, sed in Domino cõfidunt, qui operatur in illis & velle* *Philip. 2.*  
*& operari pro bona ipsius voluntate, sanctoque beneplacito.  
 Inianam illam fiduciam qua in solam fidem recubit Calui-  
 nus, & quam ex hoc Euangelio, veluti ex dulci flore venenũ,  
 haurire voluit, Scripturæ a nobis citatæ luculenter refutarũ.*  
 Imò si rectè aduertimus, in hoc quoque Euangelio Chri-  
 stus illam refutat. Ait enim de ouibus suis. *Oues meæ vocem  
 meam audiunt, & ego cognosco eas, & sequuntur me.* Audire  
 Christum hoc loco est ei credere & obedire. Alioqui audie-  
 bant illi externo auditu, qui oues eius non erant. Has oues  
 cognoscit Christus, id est, amat & gratos habet. Istæ quoque  
 oues sequuntur Christum: id est, mandatis eius obediunt. *Qui* *Ioan. 8.*  
*enim sequitur me (ait alibi Christus) non ambulat in tene-*  
*bris, id est, non facit opera tenebrarum, quæ sunt opera dia-*  
*boli principis tenebrarũ. Aliud enim est, esse in tenebris, quod*  
*illorum est qui Deum ignorat, & fide certa caret: aliud am-*  
*bulare in tenebris, quod operatione significat malam & im-* *Ioan. 3.*  
*piam. Qui enim male agit, odit lucem; amat tenebras, & am-*  
*bulat in tenebris. Qui autem oues Christi sunt, & sequuntur* *Ephes. 5.*  
*illum, tanquam filij lucis ambulant in dilectione: fructus enim* *Rom. 14.*  
*lucis est in omni bonitate & iustitia & veritate. Abiiciunt ope-*  
*ra tenebrarum, & induunt arma lucis, sicut in die honestè am-*  
*bulantes. Oues igitur Christi & sequentes illũ optimè sciunt,*  
 non ex sola fide certos & securos de salute se esse posse, sed  
 totius vitæ puritatem præterea etiam amplectendam, vt si cor  
 eorum eos non reprehenderit, habeant fiduciam apud Deum.  
 Non satis habent fide fuisse aggregatos ad Christum, vt se-  
 curi sint de salute, sed ad tantam fiduciam concipiendam, se  
 qui se Christum debere, opera tenebrarum fugere, cor irrepre-  
 hensibile habere, *ambulare in iustificationibus Domini sine* *Luc. 2.*  
*querela, optimè norunt. Neque ita tamen certos & securos de*  
 fide,



Hebr. 3.

fide, sed fiduciam bona spe plenam concipere se posse et Scripturis didicerunt. *Domus Christi sumus nos* (ait Paulus) id est, ad Christi ouile pertinemus, si fiduciam & gloriam sui usque ad finem firmam retineamus. Sed hæc fiducia & gloria spei in quo fundetur, paulò post aperit dicēs: *Participes Christi effecti sumus, si tamen initium substantia eius usque ad finem firmum retineamus.* Neque verò hæc eò tantum dicta sunt, ut tanquam boni filij Deum patrem non offendamus, nosque non ingratos acceptis beneficiis demonstremus, per quã fiduciam elabi conatur Calvinus; sed præterea, ne Deum patrem offendentes à salute promissa vel etiã dari cœpta excidamus. Quod his verbis D. Petrus docet, *Si Patrem inuocatis Deum, qui sine acceptione personarum iudicat secundum vniuersum opus, in timore incolatus vestri tempore conuersamini.* Docet Deum Patrem non secus filios castigare quàm seruos, & à prima vocatione relapsos sine acceptione personarum iudicare, ideòque cum timore diuini iudicij in hac pereginatione nostra viuendum esse. Hæc omnia fiduciam Caluiniãnam, quam ex hoc Euangelio stabilire voluit, penitus subuertunt.

Certitudi-  
nis Calui-  
niana in-  
ficta.  
Cap. 4.  
sect. 20.

Et videre quã hęc Calviniana doctrina scelerata & insipia est. Theodorus Beza, Caluini Geneuæ successor, in sua de dei confessione, quam vocat, ita scribit: *Affirmo eum qui semel vota sua vita senserit certum veræ fidei testimonium, nec curum esse debere de ea non modò permanente, sed etiam permanens ad finem usque, tum quoque quum ea tempora interierint, quibus abesse penitus veræ fidei testimonium videatur.* Hæc ille. Veræ fidei testimonium vocat, bona opera sanctificationis nostræ per Spiritus sancti effectus. Hoc testimonium penitus abesse censet, quando in horrenda peccata incidunt cœti, sicut Dauid adulterium atque homicidium perpetrans Petrus Christum negans, quos pro exemplo in medium adducit, & ait illos, *quum sic fœdissimè lapsi essent, incubuisse anchoræ illi testimonio quod Spiritus sanctus testabatur ipsorum spiritui: eos nimirum quamuis fœdissimè lapsos, tamen in numero filiorum Dei censeret, ac proinde remissa esse illis peccata.* Hæc ille ibidem. Hæc est ergo fides & fiducia Calviniana, certus & securus sis te ouem esse Christi, & ex numero electorum, quos nemo rapiet de manu eius, satis esse, si semel tota vita veræ fidei testimonium, videlicet bonum aliquod opus & sanctificationis effectum in teipso sentias; tunc enim vera fides, quæ sola iustificaris, ad finem usque permanens

Beza do-  
ctrina exc-  
rabiliter  
insipia.



nebit, etiam tūm quando fœdissimè lapsus fueris. Adhuc enim testabitur tuo spiritui Spiritus sanctus, quia semel hoc testatus est, te esse filium Dei, & proinde remissa tibi esse peccata. An vlla esse potest magis epicurea, magis impia, & athea sententia quàm hæc est? Si enim vel semel in tota vita cum recta in Christum fide, eiusque erga te beneficia ac promissiones suaviter recolens, aliquod opus bonum ac sanctum præstiteris, putà semel orationem Dominicam deuotè recitaueris, aut vnā pauperi eleemosynam propter amorem Christi erogaueris, omnia tibi salua ac tuta sunt, nisi salua esse possunt. Tamen cum Dauide adulteres, aut cum Petro Christum neges, aut cum Beza Candidam simul & Audebertulum in tuo sinu foueas, certus es de salute, certus es de remissis tibi peccatis, certus es te esse filium Dei, & hoc Spiritus sanctus tuo spiritui testatur. Te adulterum Spiritus sanctus filium Dei esse dicit. Te Christum negantem Spiritus sanctus filium Dei esse dicit. Nec gemitus Davidis, nec lacrymæ Petri necessariae tibi sunt. Semel fuisti filius Dei per fidem & Spiritum sanctificantem. Dubitare non debes, quia huiusmodi semper permanes, etiam fœdissimè lapsus. Hoc certè iam nō mysterium iniquitatis est, sed voces illius sunt qui hoc mysterium operatur, qui *homo peccati & filius perditionis* ab Apostolo vocatur, voces Antichristi sunt. Quid enim ille homo peccati ad peccati regnum stabiliendum apertius & accommodatius adferre poterit, quàm hæc doctrina adfert? Quid filius ille perditionis ad perdendas animas efficacius proferet, quàm quod iste Calvinista protulit?

Bellis tamen vt sibi videtur similibus doctrinæ suæ turpitudinem fucare, & imprudentis lectoris oculos perstringere conatur. *Qui colligunt* (inquit) *falsam esse fidem nostram, quia* *certo tempore eius effectus non apparent, perinde argumentantur, ac si quis colligeret nullum esse verum ignem, ubicunque nulla flamma collucet; vel hyeme non viuere arbores, quoniam nec folia, nec fructus edunt.* Atqui non hîc agitur de effectibus fidei aliquando non apparentibus, sed de effectibus veræ fidei in sensu Bezæ, id est, fidei cum vitæ sanctitate coniunctæ planè contrariis, eamque penitus tollentibus. Ignis ardere potest sine flamma, sed non ardet extinctus. Arbor in hyeme viuut sine foliis & fructu, sed non viuere si stirpitis euulsa iaceret. Adulter, homicida, abnegans fidem, dum hos actus exercet, Spiritum S. in se penitus extinxit. *Neque enim* *habitabit in corpore subdito peccatis; est arbor radicitus euulsa,* quia

2. Theff. 2.

Vbi supra.

Sapient. 1.



2. Cor. 13.

quia charitatem non habens, quæ radix salutis est, apud Deum nihil est, dicente Apostolo: *Si charitatem non habueris, nihil sum.* Deinde non de momentaneo bonorū operum defectu aut etiam in graue crimen prolapsu hīc agitur, sed de perpetua (vnico tantū per totam vitam excepto pietatis actū) flagitiosæ vitæ impuritate. Cum illa enim stare salutē possit ac certò stare Beza vult.

Alia adhibet similia non minus inepta, vel insana potius. Nam post illa scēdissima verba primo loco à me citata subiungit. *Neque enim infans recens natus idcirco non est prorsus anima rationis particeps, quòd nullum eius usum, experitur: neque ebrium hominem dicimus ratione & intelligentia spoliatum, etiamsi neque mens neque pes in eo officium suum neque vitalis omnis facultas eum deseruit, qui est ad tempus mortuo quàm viuo similior.* Hæc ille, quasi de eo fideli agitur, qui ab opere bono interdum cessaret, nullum in eternum men perpetrans: in quem tamen nec ista similia per omnia quadrarent, quòd latius hīc explicare extra propositum est. Atqui Beza suum electum fidelem qui semel tantum in vita veræ fidei testimonium in se senserit, nec vt infantem in usu rationis fingit, nec vt hominem ebriū ponit, qui ad tempus nescit quid faciat, nec vt aliquem qui apoplexia tactus mortuo similior quàm viuo ad tempus appareat, deseri (nec enim in tota vita tanto stupore suos electos afficere volet) sed in suo fideli & electo ponit scēdissimos lapsos quales Dauid & Petrus perpetrarunt, qui bene vigiles sumus compotes ea commiserunt, & quales tota vita homines inlertati committunt, nec veluti ebrii, nec veluti infantes, nec veluti mortui, sed ad actiones impias, quas proferunt, vigilantissimi, astuti, seduli, viuaces. Nec in eis ad tempus, sed per totam vitam (vnico excepto pietatis actū) persistere possunt.

Caluinista  
quales filij  
Dei.

Nempe volunt Calvinistæ electi Dei, quum eos rapere viderent, rari, sacrilegia, rapinas committere videmus, quum secum inebriari, occidere, mentiri, fallere, omnem denique suam Deum impietatem, siue in homines iniustitiam, exercere videmus, vt toto illo tempore eos pro filiis Dei iustis & sanctis coram Deo nihilominus habeamus; ea verò quæ perpetuantur quasi somno cuidam, & apoplexiæ qua correpti interea tribuamus. Lepidi homines dum opera diaboli faciunt, filij Dei esse volunt. Vnum adhuc simile profert Beza quod licet mulandum non est. *Sciatis (inquit) isti qui hanc doctrinam oppugnant, quasi aditum patefaciant ad peccandi licentiam.*



non aliter id colligere, quam si dicerent homines instrui ad abstinendum à cibo & potu, vel ad otium institui, quum certum esse ac prefixum vita nostra terminum affirmamus, qui præteriri non poterit. At verò quàm ista collectio alteri sic dissimilis, statim apparebit. Qui dicit certum esse cuique vitæ suæ terminum à Deo præstitutum, non docet eum à cibo & potu abstinere, quia media illa nota & necessaria, quum hoc dicit, non tollit. Imò quia terminus cuique talis vita est, nec sine cibo & potu transigi vita potest, certum & indubitatum est, eum, qui vitæ terminum præscripsit, pariter facturum ut vsque ad illum terminum alimentum victuro non deficiat. Sic dicunt sanè Catholici, omnes saluandos, ad ipsam salutem ab ipso Deo infallibiliter prædestinari. Sed dum hoc dicunt, pariter docent huius diuinæ prædestinationis effectum non solum vitam æternam, sed ipsa quoque media esse quibus ad eam peruenitur: nempe fidem, charitatem, aliâque pietatis opera, sine quibus vita æterna adultis, & operandi tempus habentibus, non datur. Docent quoque impios in impietate finaliter perseuerantes de numero huiusmodi prædestinatorum esse non posse. Et ad hanc quidem sanam & orthodoxam doctrinam similitudo à Beza allata optimè quadrat: neque ad peccandi licentiam illa aditum patefacit, sed totius pietatis ac sanctitatis necessitatem in omnibus prædestinatis ponit. At verò Beza doctrina à simili proposito longissimè abest: & ut in eadem materia maneamus, hæc eius recta & genuina similitudo est. Quemadmodum qui alicui diceret; Charissime, vitæ tuæ terminus à Deo præscriptus est, qui præteriri non poterit; quare siue cibo & potu continuo utaris, siue non utaris (modò semel in vita illis usus fueris) ad illum vitæ terminum certissimè peruenies; iste haud dubiè eum ab abstinentia cibi & potus reuocasse, & interitus corporis, qui inde necessario sequeretur, causa fuisse, merito iudicaretur: sic omnino Theodorus Beza & tota schola Calviniana, quæ sic Christianum alloquitur; Dilecte frater, si vel semel in tota vita tua sculeris te vita gratiæ vivere, & veræ fidei testimonium habere, opera videlicet bona, & sanctificationis tuæ fructus, certus sis & securus te illam fidem perpetuò habituram vsque ad finem vitæ, ideòque saluandum, utcumque illius fidei fructus & testimonia per reliquam vitam non appareant; per hanc impiam doctrinam ad peccandi licentiam aditum patefaciunt, & electorum suorum peccata nihil illis ad salutem obesse, quia vel statim remittuntur, vel non nisi quasi dor-

*Epicurea  
Beze do-  
ctrina ad  
oculū de-  
monstra-  
tur.*



mientes illa perpetrarunt, impiè docent: ideoque illis, qui hanc eorum doctrinam amplectuntur, æternæ perditionis causam dedisse meritò censendi sunt.

Et ad hoc quidem certissimum æternæ perditionis præcipitium Calviniana ac Bezana præsumptio necessario trahitur. Cuius tamen apertam temeritatem, ipsius Caluini alia disputatio manifestam facit. Disputans ille contra fiduciam specialis auxiliij diuini in his qui castitatem vouent (quos ideo ait temere vouere, quia de dono illo certi & securi esse non possunt) sic scribit. *Non est quòd causentur se non nisi gratia Dei fretos votum hoc nuncupare. Quum enim Deus non omnibus dare pronuntiet, (hoc enim ex eo consequi putat quòd Christus dixit, Non omnes capiunt verbum hoc) fiduciam specialis doni concipere nostrum non est.* Atqui eodem modo multòque verius contra hanc certitudinem peculiaris electionis, quam statuit Calvinus, nos arguimus. Non est quòd causetur Calvinus, Beza, aut alius quiuis illorù pessimo sermone deprauatus, se non nisi diuinæ beneuolentiæ promissionibus fretos, *indubitata salutis expectationem præsumere* (sunt verba Caluini) & hanc electionis suæ particularis certitudinem audacter sibi vendicare, vt Beza loquitur. Quum enim discretè dixerit Christus, *non omnes vocatos esse electos, nec omnes ingredi angustam portam qua ducit ad vitam*, imò contra paucos tales esse; hanc indubitata salutis expectationem præsumere, aut hanc particularis electionis fiduciam animò concipere, nec concipere tantùm, sed & firmissimè sibi persuadere, profectò multo minus nostrum est. Hæc, vt dicitur Caluini disputatio certitudinem hanc, quam ponit, manifestè subuertit.

Est tamen longè alia ratio in concipiendo fiduciam doni castitatis, quàm in præsumendo donum electionis particularis. Ratio enim cur omnes non capiunt donum castitatis, ex bona parte in nobis ipsis est, quia nolumus hoc donum habere; non adimus Dominum precibus vt illud nobis largiatur; non alia media adhibemus, quibus illud vel impetrari vel conseruari potest; vt ad illa Christi verba alibi contra Calvinum disputauimus. Ratio cur non omnes electi sint, in solo Deo est, qui pro suo beneplacito elegit quos ipse voluit aut constitutionem mundi, nec in nostra potestate villo modo est, vt de numero electorum simus si ex eo numero in diuina electione non sumus, tamen vt inter electos eius deputemur, & cum electis ab eo coronemur, nostrum omnino sit omnem operam

Caluiniana certitudo ex ipso Caluino refutatur. Institut. lib. 2. c. 13. num. 17.

Institut. lib. 2. c. 2. num. 15. Matth. 20. & 7.

Castitatis donum non vanè præsumitur.



operam legitimè certando dare, & nostrā electionem per bona  
 opera certam facere, certam dico non Deo, sed nobis: quia  
 certum ex diuinis Scripturis est, eos qui malè agunt, regnum  
 Dei non possidere, & nisi qui legitimè certauerit, neminem coro-  
 nari. Quæ tamen tota certitudo nostra, spei est, nõ fidei. Glo-  
 riamur in spe gloriæ filiorum Dei: quæ gloriatio tunc firma &  
 certa est, quando id quod sequitur in nobis locum habet. Non  
 solum autem, sed & gloriamur in tribulationibus. Si enim com-  
 patimur, & cõglorificabimur. Sed nullas cõditiones admittunt  
 hæretici. Certi & securi esse volunt. Non est illis satis ancho-  
 ram spei firmam tenere, quam Deus proposuit timentibus  
 eum. Nouos sibi certitudinis fidei funes fabricauerunt: sed qui-  
 bus suffocantur, non sustentantur; & qui laqueus ad ruinam  
 sint, non solatia ad salutem. Diuinæ electionis certitudinem  
 & nullam esse in hac vita, & optimis ex causis nullam esse de-  
 bere, sapienter docet his verbis S. Augustinus. *Quis ex multi-  
 tudine fidelium, quamdiu in hac mortalitate uiuitur, in nume-  
 ro predestinatorum se esse presumat? quia id occultari opus est  
 in hoc loco, ubi sic cauenda est elatio, ut etiam per Satana an-  
 gelum, ne extolleretur, tantus colaphizaretur Apostolus. Hinc in hac vi-  
 ta nulla.*  
 & Apostolis dicebatur, Si manseritis in me, dicente illo qui vi-  
 dit illos sciebat esse mansuros. Et per Prophetam, Si volueritis  
 & audieritis me, cum sciret ipse in quibus operaretur & velle.  
 Et similia multa dicuntur propter huius utilitatem secreti, ne  
 forè qui extollatur, sed omnes etiã qui bene currunt timeant,  
 dum occultum est quò perueniant. Propter huius ergo utilita-  
 tem secreti credendum est, quosdam de filiis perditionis, non ac-  
 cepto dono perseverandi usque ad finem, in fide que per dile-  
 ctionem operatur, incipere viuere, & aliquandiu fideliter ac-  
 iuste viuere, & postea cadere, neque de hac vita priusquam hoc  
 eis contingat, auferri. Quorum si nemini cõtigisset, tam diu ha-  
 berent homines istum saluberrimum timorem, quò vitium ela-  
 tionis opprimitur, donec ad Christi gratiam, qua piè uiuitur,  
 peruenirent: deinceps iam securi nunquam se ab illa casuros.  
 Quæ presumptio in isto tentationum loco non expedit, ubi tan-  
 ta est infirmitas, ut superbiam possit generare securitas. Hæc  
 Augustinus. Quæ omnia contra Calvinianam præsumptio-  
 nem plurimum valent. Tamen enim Calviniana securitas  
 superbiam non generat, de qua Augustinus loquitur, nempe  
 de vitæ puritate & sanctitate, quam Calvinus non requirit,  
 tamen aliam superbiam generat multo deteriorem, nempe  
 qua præsumit homo totus impius se esse filium Dei propter



